
Cafébrand Nieuwjaarsnacht

Deelonderzoeken B

Inhoud

Het derde klaphek voorbij?

Voorwoord	13
1 Opdracht en aanpak	14
2 De Volendamse gemeenschap en haar cultuur	18
3 Gemeenschap en Openbaar Bestuur	25
4 Politieke verhoudingen in Edam-Volendam	29
5 Het ambtelijk apparaat en zijn verhouding tot de politiek	34
6 Edam-Volendam en de bestuurlijke omgeving	40
7 Conclusies	44

Bijlagen

Bijlage A Overzicht van de gebruikte documenten en literatuur	51
Bijlage B Lijst met respondenten	53
Bijlage C Leden van de klankbordgroep	54

Toezicht op Volendam

1 Opdracht en vraagstelling	59
2 De kring van toezichthouders rond Volendam	60
3 Beoordelingskader	61
4 Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding	66
5 Inspectie van de Volkshuisvesting	73
6 Arbeidsinspectie	76
7 Inspectie voor de Gezondheidszorg	79
8 Inspectie voor de Politie	82
9 Regionale Brandweer Waterland	84
10 Provincie Noord-Holland	87
11 Conclusies en aanbevelingen	90

Reconstructie van de brand in bar 't Hemeltje in Volendam

1	Inleiding	97
2	Opzet van het onderzoek	100
3	Opstelling schaalproeven	101
3.1	Constructie van de ruimte, afmetingen	101
3.2	Ventilatiesysteem	101
3.3	Vochtgehalte van de sparrentakken	102
3.4	Hoeveelheid sparrentakken	102
3.5	Bevestiging van de sparrentakken	103
3.6	Extra versiering	103
3.7	Ontsteking van de brand	104
3.8	Waarnemingsmogelijkheden	104
4	Waarnemingen en analyse	106
4.1	Proef 1a	106
4.2	Proef 1b	107
4.3	Proef 2	108
5	Discussie	110
6	Conclusies	112
7	Referenties	113
	Bijlagen	114
	Bijlage A Bouwconstructie van het schaalmodel	115
	Bijlage B Plattegrond van 't Hemeltje	116
	Bijlage C Deelonderzoek naar de droging van sparrentakken	117
	Bijlage D Nylon koorden en bevestigingsschroeven in het schaalmodel	122
	Bijlage E Positie van het "rots-papier" in het schaalmodel	123
	Bijlage F Posities van de meetinstrumenten	124
	Bijlage G Ontwerpgegevens van het ventilatiesysteem in het schaalmodel	125
	Bijlage H Deelonderzoek invloed ventilatie op het brandgedrag van sparrentakken	126
	Bijlage I Meetresultaten	128

Bepaling van de samenstelling van de verbrandingsgassen van takken van de abies nobilis

1	Inleiding	141
2	Onderzoeksmethode	141
3	Resultaten	141

Literatuurstudie branden in publieksgebouwen vergelijkbaar met de brand in 't Hemeltje op 1 januari 2001

1	Inleiding	147
2	Werkwijze	148
3	Uitvoering van de literatuurstudie	149
3.1	Bronnen	149
3.2	Criteria voor opstellen groslijst	149
3.3	De groslijst	149
3.4	Selectiecriteria voor te analyseren branden	150
3.5	Definitieve selectie	150
4	Bespreking van de branden	152
4.1	Algemeen	152
4.2	Primaire brandoorzaken	152
4.3	Ongevallen	152
4.4	Mechanismen branduitbreiding	152
4.5	Bepalende factoren	153
4.6	Regelgeving	154
4.7	Leer-effecten	154
4.8	Bewustzijn van de gevaren	154
5	Conclusies	156
6	Aanbevelingen	157
	Bijlagen	158
	Bijlage A: Groslijst branden	159
	Bijlage B: Korte beschrijving van de branden	160
	Bijlage C: Detailbespreking van de geselecteerde branden.	163

Effect van brandvertragende behandeling op brandvoortplanting van sparrentakken van de abies nobilis volgens NEN 6065

1	Inleiding	179
2	Gebruikte takken en behandeling	180
3	Resultaten	180
4	Discussie	181
5	Conclusies	182
6	Referenties	182

Naar een vernieuwd regelgevingsstelsel voor de brandveiligheid van gebouwen

1	Inleiding	187
2	Noodzaak tot vernieuwing	188
3	Doel en opzet van deze notitie	189
4	Kenmerken van het vernieuwde systeem	190
5	Evaluatie	194
6	Randvoorwaarden	196

Brandveiligheidsbesef bij horeca en aanverwante bedrijven

Samenvatting	203
Inleiding	205
1 Horecaondernemer tevreden met brandveiligheid in eigen zaak	209
1.1 Horecabedrijven ondernemen en beslissen zelfstandig	209
1.2 Exploitant / ondernemer eerst verantwoordelijke voor brandveiligheid	209
1.2.1 Exploitanten en eigenaren bekend met eigen verantwoordelijkheid, bedrijfsleiders niet altijd	209
1.2.2 Omvang van organisatie medebepalend voor verantwoordelijkheidsbesef	210
1.3 Ondernemers tevreden over eigen kennis brandveiligheid	211
1.3.1 Kennis bij personeel soms probleem	211
1.3.2 'Marginale' horeca bezuinigt	211
1.4 Merendeel ondernemers beoordeelt huidige brandveiligheid voldoende	212
1.4.1 Brandveiligheid anno 2001 beter geacht dan in 2000	212
1.4.2 Technische aspecten op orde, soms strijdige eisen	213
1.5 Conclusies	214
1.5.1 Sterke kanten	214
1.5.2 Zwakke kanten	214
1.5.3 Best practices	214
2 Controle beïnvloedt brandveiligheid positief	215
2.1 Controlebeleid lijkt geïntensiveerd	215
2.1.1 Ruim helft horecagelegenheden in 2001 gecontroleerd	215
2.1.2 Eén op de vijf bedrijven laatste vijf jaar niet gecontroleerd	216
2.1.3 Naast brandweer en gemeente voeren ook verzekeraars en leveranciers controles uit	216
2.1.4 Controles moeten nut hebben	217
2.2 Bij één op de vijf horecabedrijven zijn bij laatste controle onregelmatigheden aangetroffen	218
2.2.1 In 2001 gecontroleerde bedrijven signaleren dat brandveiligheid van onderneming is toegenomen	219
2.2.2 Controle in ogen van horeca nu belangrijker	220
2.3 Conclusies	220
2.3.1 Sterke kanten	220
2.3.2 Zwakke kanten	220
2.3.3 Kansen	220
3 Gemeente als beleidshandhaver onder vuur	221
3.1 DMU bij gemeente: complex, intern strijdig, willekeurig	221
3.1.1 Veel loketten, veel willekeur	221
3.1.2 Eén loket met brandweer als adviseur	221
3.1.3 Aan horeca verwante bedrijven minder kritisch over regelgeving	222
3.1.4 Bereidheid tot meewerken groot	222
3.1.5 Minderheid ziet mogelijkheden tot verbetering	222
3.2 Aanschrijving gemeente meest ingezette dwangmiddel	222
3.3 Waardering gemeentelijk brandveiligheidsbeleid matig	223

3.4	Niet gecontroleerde bedrijven vinden gemeentebestuur flink onvoldoende	224
3.5	Conclusies	225
3.5.1	Sterke kanten	225
3.5.2	Zwakke kanten	225
3.5.3	Kansen	225
4	Communicatie met gemeente: gespannen relatie	226
4.1	Vertrouwensbreuk vooral bij horecabedrijven	226
4.1.1	Ongenuanceerd oordeel	226
4.1.2	Aanverwante bedrijven zien in gemeente geen 'tegenstander'	226
4.2	Conclusies	227
4.2.1	Sterke kanten	227
4.2.2	Zwakke kanten	227
4.2.3	Kansen	227
5	Publieke belangstelling voor brandveiligheid	228
5.1	Consument hecht belang aan brandveiligheid	228
5.2	Keurmerk omstrepen	229

Brandveiligheidsbesef bij overige openbare gebouwen en instellingen

Samenvatting	233	
Inleiding	237	
1	Kennis en brandveiligheid in overige openbare gebouwen volgens beheerders en eigenaren voldoende	242
1.1	Brandveiligheid belangrijk item; uitzondering zijn kleinere winkels	242
1.2	Eigenaar pand vaak als primair verantwoordelijke beschouwd	242
1.3	Kennis over brandveiligheid bij bedrijfskantoren en winkels voldoende; bij overige categorieën ruim voldoende	243
1.4	Brandveiligheid door merendeel als voldoende beoordeeld	244
1.4.1	Vrijwel alle beheerders zeggen te voldoen aan eisen	244
1.4.2	Amusement oordeelt huidige brandveiligheid hoogst	245
1.4.3	Technische voorschriften niet altijd bekend	247
1.4.4	Mogelijkheden tot verbetering van de brandveiligheid worden herkend, drempels om daadwerkelijk uit te voeren	247
1.5	Conclusies	248
1.5.1	Aandachtspunten	248
1.5.2	Kansen	248

2	Controle van invloed op kennis en brandveiligheidsoordeel	249
2.1	Controles in overige openbare gebouwen niet regelmatig	249
2.1.1	Intensiteit van controles in afgelopen vijf jaar wisselend	249
2.1.2	(Kleine) bedrijfskantoren en winkels minst gecontroleerd in 2001	250
2.1.3	(Kleine) bedrijfskantoren en winkels lage prioriteit van brandweer	251
2.1.4	Bij meerderheid geen onregelmatigheden geconstateerd	252
2.2	Controle verhoogt de kennis over brandveiligheid	253
2.2.1	Overheidgerelateerde organisaties	253
2.2.2	Bedrijfsgerichte organisaties	254
2.3	Controle heeft positief effect op beoordeling van de brandveiligheid	255
2.3.1	Overheidgerelateerde organisaties	255
2.3.2	Bedrijfsgerichte organisaties	256
2.4	Conclusies	257
2.4.1	Aandachtspunten	257
2.4.2	Kansen	257
3	Beleidsbehandeling door gemeente niet breed herkend	258
3.1	Regels bij gemeentelijke instanties onduidelijk en tegenstrijdig	258
3.2	Benodigde gebruiksvergunning vaak onbekend en niet in bezit	259
3.2.1	Helpt beheerders op de hoogte van vereiste gebruiksvergunning	259
3.2.2	Bijna de helft heeft geen gebruiksvergunning	259
3.3	Overheid terughoudend in het gebruik van dwangmaatregelen	260
3.4	Waardering gemeentelijk brandveiligheidsbeleid matig	261
3.5	Niet gecontroleerde overige openbare gelegenheden vinden gemeentebeleid onvoldoende	262
3.6	Conclusies	264
3.6.1	Aandachtspunten	264
3.6.2	Kansen	264
4	Bezoekers hechten meer aan brandveiligheid	265
4.1	Tweederde vindt belang toegenomen	265
4.2	Geen behoefte aan keurmerk	266

